

Gäller för: Intensivvårdsavdelning 26 IVA NÄL
Innehållsansvar: Sofia Berglund, (sofbe28), Teamledare
Granskad av: Katarina Strid, (katst), Överläkare
Godkänd av: Jimmy Bjelkengren, (jimbj), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-01-09

Giltig till: 2028-01-09

Avliden – Omhändertagande på IVA och IMA

Förändringar sedan föregående version

Uppdatering om vilken information vi lämnar till anhöriga vid dödsfall gällande visning på NÄL.

Innehållsförteckning

Denna rutin gäller för	2
Ansvar	2
Syfte	2
Utförande	2
Patient som har transporterats direkt till OP från AVC och som avlider på OP	2
IVA läkare eller den vårdande klinikens läkare	2
I CHA	3
Melior	3
Vid dödsfall där närstående saknas	4
Vid dödsfall av ett barn på IVA	4
Omvårdnad av den avlidne	4
Avsked på avdelningen	5
Visning NÄL	5
Transport till obduktionsavdelningen	6
Sekretess	6

Vad händer nu	6
Rättsmedicinska fall	7
Relaterade dokument	8

Denna rutin gäller för

Denna rutin gäller för Intensivvårdsavdelningen (IVA och IMA), NU-sjukvården.

Ansvar

Gäller för läkare, sjuksköterskor och undersköterskor på IVA och IMA, NÄL.

Syfte

Att ta hand om den avlidne och deras närstående på ett värdigt och naturligt sätt.

Utförande

Patient som har transporterats direkt till OP från AVC och som avlider på OP

Eftersom den avlidne aldrig varit på en vårdavdelning är det bestämt att vi på IVA gör i ordning den avlidne och tar hand om anhöriga vid de tillfällen det är aktuellt.

Eftersom vi inte kan skriva in den avlidne som ett vårdtillfälle så registreras det på en lapp Övrigt patient. Omhändertagande av avliden, datum och hur lång tid den avlidne har varit på IVA.

IVA läkare eller den vårdande klinikens läkare

- Låt ID-band sitta kvar. Om den avlidne haft en blodsmitta ska ID-bandet märkas med "blodsmitta". Informera berörd personal.
- Blanketten "Bårhusremiss vid dödsfall" ska vara korrekt ifylld och medfölja patienten.

- SIRS riktlinjer för uppföljning av avlidna på IVA. (Fylls i av läkare) Lämnas ifyllt till sekreterare. OBS! Fyll i tiden då patienten avlidit samt primär IVA-diagnos.
- Dödsbevis eller dödsorsaksintyg ska EJ medfölja patienten. Dödsbeviset fyller våra narkosläkare i när dödsfallet konstaterats, detta skrivs digitalt via intygsmodule i Melior. Dödsorsaksintyget skickas i regel från patientens hemavdelning.
- Vid klinisk obduktion ska en obduktionsremiss medfölja den avlidne eller faxas direkt till obduktionsavdelningen.
- FaxNr: 010-435 70 93

Alla blanketter finns i röd mapp vid navet.

På dödsbeviset antecknas uppgifter om identitet, datum och klockslag för dödsfallet samt avdelning. Kontrollera identiteten.

Eventuell smitta ska noteras på blanketten *information till obduktionsavdelning* som placeras ovanpå lakanet vid fotändan i ett kuvert.

Glöm inte meddela hemavdelningen om dödsfallet. Fråga om patienten har tillhörigheter på avdelningen samt IVA. Se till att de närstående kvitterar ut dessa.

I CHA

Avsluta alla apparatanslutningar, pågående läkemedel och infusioner.

Anteckna tid för dödsfall och när patienten hämtas/lämnas på obduktionsavdelningen, i utskrivningsdetaljer.

Melior

Skriv omvårdnadssammanfattning. Flytta över journalen till oo-plats på IVA så sköter sekreterare att det blir rätt utskrivningstid, utskrivande läkare, epikrisansvarig osv.

Vid dödsfall där närstående saknas

Vid dödsfall där anhöriga/närstående saknas, ska kurator kontaktas för att via hemkommunens socialtjänst anordna så att begravning utförs.

Vid dödsfall av ett barn på IVA

Se omvårdnad av döende och döda barn under flik 17 i Barnpärmerna och rutin Övåntade plötsliga dödsfall barn och Dödsfall större barn, ungdomar.

Omvårdnad av den avlidne

Slut ögonen så fort som möjligt på den avlidne. Håll fingrarna en stund på ögonlocken om de inte vill stanna i slutet läge, i sällsynta fall så är det svårare och då kan bårhuset ordna detta vid ett senare tillfälle.

Stäng munnen på den avlidne. Rulla ihop en handduk och lägg under hakan så att munnen är i stängt läge.

Att ögonen och munnen inte har varit stängda vid avsked är det som närstående tyckt varit mest stötande. Därför är detta viktigt.

Avlägsna alla katetrar och infarter såsom pvk, cvk, artärnål, picco och urinkateter, var noga med att trycka för att stoppa blödning och sätt sedan på bra förband.

- Sätt tejp och linda med gaslinda på insticksställe på hals.
- Öppen buk – bra förband.
- Vac-Pac – Klipp slangen. Låt Vac-Pac:en vara kvar.
- Dialyskateter – Tas bort
- Stomipåse – Låt sitta kvar men byt till ny påse.

Tvätta/raka, kamma hår och gör munvård, torka ur näsborrar. Fukta läpparna med vaselin.

Glöm inte att sätta in den avlidnes tandprotes om detta inte redan är gjort.

Byt till rena förband och lägg en hygienblöja under stjärten. Bädda sängen med två underlakan, kudde (ej IVAs blå kudde) och överlakan (ingen filt).

Kontrollera att smycken är borttagna.

Klä den avlidne i de kläder som de närstående önskar, eller i ren nattskjorta. Vid händelse av obduktion bör den avlidne vara klädd i ren nattskjorta. Detta p.g.a. att obduktion behöver klippa upp kläderna. Anhöriga får kontakta begravningsbyrå vid ev. önskemål om privata kläder.

Vid brottsmisstanke kontakta ansvarig läkare innan omhändertagandet.

Anpassa omhändertagandet till den dödes eller de närståendes eventuella önskemål. Tänk på etnisk och religiös bakgrund. Vid behov erbjud stöd av kurator eller sjukhuskyrkan

Avsked på avdelningen

Patienten kan antingen göras i ordning i avskedsrummet eller på patientrummet.

Avsked av den avlidne sker i avskedsrummet. Gå med de närstående in. Erbjud dem att vara ensamma med den avlidne en stund, men finns till hands utanför. Ge dem den tid de behöver. **Lämna gärna broschyren ”Hur gör jag nu?” efter avskedet.**

Visning NÄL

Om avsked inte är möjligt på avdelningen skall vi informera närstående att tid för avsked kan bokas via obduktionstekniker. Det är obduktionsteknikerna som på vardagar ombesörjer det praktiska omkring ett avsked.

Bokning kan göras av anhöriga själva och det är okej att lämna ut nedanstående telefonnummer.

Obduktionstekniker måndag-torsdag kl. 07:30-11:30 och 12:30-15:30.

Fredag kl. 07:30-11:30 och 12:30-14:45.

Ring 010-435 28 55.

Avsked helger. Om närstående önskar ta avsked på en helg kan de boka tid för avsked hos närliggande begravningsbyrå som är de som ombesörjer det praktiska omkring ett avsked under helg.

NU-sjukvården tillhandahåller lokaler för avsked. Kostnaden för begravningsbyrå kommer att belasta dödsboet eller de närstående.

Vid rättsmedicinska fall är det inte säkert att visning kan ske innan obduktionen är gjord. Kontakta obduktionstekniker och fråga **innan** anhöriga lovas visning.

Transport till obduktionsavdelningen **Måndag-Söndag, inklusive helgdagar**

Kl 07.00- 15.00

Bokning sker hos patienttransport på telefon 072-204 96 03

Kl 15.00-07.00

Bokning sker hos vakten på telefon 010-435 66 69

Sekretess

Sekretessen kvarstår även efter patienten har avlidit. Sekretesskyddet är i realiteten inte lika starkt som när patienten levde men gäller nu för att skydda den frid som bör tillkomma den avlidne. Sekretessen gäller även för att skydda den avlidnes närstående.

Vad händer nu

Den avlidne förs till bårhuset i väntan på att anhöriga vänt sig till en begravningsbyrå och valt kista. Någon från begravningsbyrån kontaktar därefter bårhuset och ser till att den avlidna förs till ett gravkapell i avvaktan på begravningen.

De anhöriga tar kontakt med begravningsbyrån och bestämmer tid för samtal om hur de vill ha begravningen. Förmedla att de anhöriga inte behöver kontakta begravningsbyrå omedelbart. Det kan vara bra att vänta någon dag, eftersom de närstående kan behöva prata i lugn och ro om hur de vill ha begravningen och annat ordnat innan besöket på begravningsbyrån. Vi får inte rekommendera någon speciell

begravningsbyrå utan hänvisa anhöriga att själva välja begravningsbyrå.

Berätta för de anhöriga att på begravningsbyrån finns personal som är vana och kunniga att hantera allt det praktiska kring ett dödsfall. Dera uppgift är att visa vilka valmöjligheter som finns och att ordna allt det man vill ha hjälp med såsom:

- Dödsannonsen
- Plats och tidpunkt för begravning
- Begravningsceremonin
- Minnesstund
- Gravplats
- Gravsten
- Vad man får och kan göra själv
- Ekonomi och kontakter med myndigheter
- Bouppteckning

Finns inga ekonomiska medel i dödsboet till begravningen utgår bidrag från kommunen till en skälig begravning. Begravningsbyrån upplyser om vem man skall vända sig till om det är aktuellt med obduktion.

Rättsmedicinska fall

Det är polisen som avgör om ett fall blir föremål för rättsmedicinsk utredning. Ta reda på om fallet är rättsmedicinskt INNAN omvårdnad påbörjas. Beslut om det skall ske en rättsmedicins obduktion kan fattas av åklagare, polis eller domstol.

Dödsbevis skall överlämnas i original till polisen.

Avvisitering samt uppmärkning av kroppen är polisens ansvar.

Följande är polisiära dödsfall

- Misstanke om brott
- Alla självmord, om misstanke om det
- Alla olyckor (arbetsplatsolycka, drunkning, trafik m.m)
- Förgiftningar, även misstanke om det, ex missbruk m.m

- Oklar identitet – ID ej styrkt
- Plötslig spädbarnsdöd
- Misstanke om försummelse eller fel inom hälso- och sjukvården

Principer

Polisen gör bevisvärderingen – Kasta ingenting!

Undvik kontamination – Använd alltid rena engångshandskar.

Den avlidne måste hanteras med beaktande av polisens utredning.

- Patienten skall inte tvättas eller ”göras i ordning”. Låt eventuella kläder och andra objekt vara orörda och följa med. Även infarter såsom pvk etc. skall vara kvar. Finns det misstanke om brott så låt kroppen vara intakt, tvätta ej den avlidne och låt de privata kläderna vara på om inte kläderna är våta eller sönderklippta. Är de våta eller sönderklippta, ta av dem och lägg dem i en papperspåse med ett underlägg i botten av papperspåsen. Använd 1 st papperspåse för varje klädesplagg. Ta på den avlidne en ren patientskjorta.
- Mobiltelefoner och dator ska inte stängas av.
- Inga värdesaker får lämnas till anhöriga.
- Alla smycken ska sitta kvar på den avlidne.
- Instickställen efter knivstick osv ska vara ordentligt bandagerade.
- Den avlidne bör helst inte ligga mer än fyra timmar på IVA utan kroppen behöver så fort som möjligt komma till kylrum.
- Inget avsked i form av närkontakt med den avlidne, tänk på eventuell spårsäkring.
- Det är inte säkert att visning på obduktionsavdelningen kan ske innan obduktionen är gjord. Kontakta obduktionstekniker och fråga **innan** anhöriga lovas visning.

Relaterade dokument

[Omhändertagande av avliden patient \(vgregion.se\)](http://vgregion.se)

[Rättsmedicinska fall - spår- och godssäkring \(vgregion.se\)](http://vgregion.se)- Rutin SU

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Intensivvårdsavdelning 26 IVA NÄL

Innehållsansvar: Sofia Berglund, (sofbe28), Teamledare

Granskad av: Katarina Strid, (katst), Överläkare

Godkänd av: Jimmy Bjelkengren, (jimbj), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10086-1525759947-222

Version: 21.0

Giltig från: 2026-01-09

Giltig till: 2028-01-09